

Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA

2008

5. volební období

489

INTERPELACE

poslance Jana Klase

na místopředsedu vlády České republiky a ministra životního prostředí Martina Bursíka ve věci: Dotaz: Jste si vědom následujících dopadů „Podmínek přijatelnosti vodohospodářských projektů pro OP ŽP 2007 – 2013“ (dále jen „Podmínky“), které jste dojednal? Jaké máte argumenty pro obhajobu svého postupu?

a odpověď místopředsedy vlády České republiky a ministra životního prostředí Martina Bursíka na interpelaci

Ve smyslu § 112 odst. 4 zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, předkládám poslancům následující interpelaci poslance Jana Klase na místopředsedu vlády České republiky a ministra životního prostředí Martina Bursíka a odpověď místopředsedy vlády České republiky a ministra životního prostředí Martina Bursíka na tuto interpelaci. Poslanec Jan Klas požádal o zařazení uvedené odpovědi na pořad schůze Poslanecké sněmovny. Interpelace a odpověď jsou přílohami sněmovního tisku.

Miloslav Vlček v.r.
V Praze dne 11. dubna 2008

Příloha

evidenční číslo interpelace: 291

Parlament České republiky kancelář předsedy Poslanecké sněmovny	
Datum: 17 -03- 2008	
Č.j. 3762/08	Přílohy:

Interpelace

poslance Jana KLASE

ve věci:

**Dotaz: *Jste si vědom následujících dopadů „Podmínek přijatelnosti vodohospodářských projektů pro OP ŽP 2007 – 2013“ (dále jen „Podmínky“), které jste dojednal?
Jaké máte argumenty pro obhajobu svého postupu?***

**na
ministra životního prostředí RNDr. Martina BURSÍKA**

Datum: 17. 3. 2008

00/517/08

Datum: 17-03-2008

Č.j.: 3162/08

Přílohy: /

Vážený pane ministře,

v mé interpelaci se zabývám problematikou dopadů řešení, které jste navrhl a realizujete v oblasti smluvních vztahů v provozování vodárenské infrastruktury. Na implementaci Směrnice 91/271/ES o čištění městských odpadních vod (dále jen Směrnice) je zapotřebí zajistit od roku 2007 do roku 2010 finanční prostředky ve výši cca 50 mld. Kč. Případné nesplnění požadavků Směrnice, které se ČR zavázala splnit do konce roku 2010, bude spojeno s finanční sankcí (buď pevnou jednorázovou částkou za nedodržení „zpětně“ a nebo průběžnou pokutou po dobu, dokud není porušení napraveno/odstraněno). Oba typy sankcí však lze uplatnit najednou. Tuto sankci bude uplatňovat primárně EK vůči ČR. Mimo sankce EK hrozí sankce i v rámci legislativy ČR (zejména sankce podle § 116 odst. 3 vodního zákona). Povinnými osobami se všemi důsledky jsou obce, neboť se povinnost vyplývající z čl. II bodu 6 zákona č. 20/2004 Sb. dotýká všech obcí, jejichž současně zastavěné území je zdrojem znečištění o velikosti nad 2000 EO, včetně těch, které dosáhnou této velikosti do 31. prosince 2010. Pro zajištění finančních prostředků v této výši je třeba v maximální míře využít prostředky, které může ČR čerpat z fondů ES a rovněž je nezbytné zajistit v adekvátní výši národní dofinancování. Z prostředků EU se předpokládá, že by měly plynout cca 2/3 všech potřebných prostředků. Investoři jednotlivých opatření budou muset vynaložit z vlastních zdrojů zhruba 10 mld. Kč, což představuje cca 20% z celkových nákladů. Investory nezbytných opatření jsou zejména obce a města, jimž v řadě případů špatná finanční situace nedovoluje realizovat opatření, která jsou nezbytná pro naplnění závazků ČR vůči ES bez přispění prostředků státního rozpočtu a dotací. Zvyšování podílů vlastních zdrojů investorů vede, kromě rizika nenaplnění závazků ČR vůči ES, také ke zvyšování cen stočného, kde se již současné ceny stočného v řadě případů pohybují na hranici sociální únosnosti a rovněž se zvyšuje riziko upadnutí obcí do dluhové pasti. Pro prioritní osu 1 OP ŽP Zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní je určeno cca 40% celkových prostředků OP ŽP, to je 2,0 mld. EUR. Pro prioritní opatření 1.1. týkající se financování opatření, vztahujících se čistě k naplnění požadavků Směrnice, je určeno cca 1,5 mld. EUR pro rozpočtové období 2007 až 2013. Tyto prostředky se však budou poskytovat po jednotlivých letech až do roku 2013.

Vážený pane ministře,

jste si vědom následujících dopadů „Podmínek přijatelnosti vodohospodářských projektů pro OP ŽP 2007 – 2013“ (dále jen „Podmínky“), které jste dojednal? Jaké máte argumenty pro obhajobu svého postupu?

1. Pokud jde o ekonomický dopad, cca 45 aglomerací s trváním provozních smluv přes rok 2022 (jedná se celkem o 45 aglomerací, z toho 15 aglomerací spadá do

území hl. města Prahy - ÚČOV + 14 městských částí) nebude moci čerpat finanční prostředky z OPŽP ve výši cca 12,825 mld. Kč (67,5% z cca 19 mld. Kč) vůbec a dále cca 73 aglomerací s trváním provozních smluv od roku 2015 až 2020 nebude čerpat finanční prostředky z OPŽP ve výši od cca 0,375 až po 3,375 mld. Kč (7,5% až 67,5 % z cca 5 mld. Kč). K výše uvedené částce chybějících zdrojů je nutné přičíst ty potencionální náklady, které nebudou zajištěny ze zdrojů FS, nezávisle na trvání délky smlouvy v případech, kdy nedojde k dohodě o obsahových změnách stávajících smluv (další až cca 3 mld. Kč). Na základě stávající situace jsou nad výše uvedené ohroženy ty prostředky, které v rámci vazeb mezi žadateli a privátními partnery představují zdroje soukromé (závazky převzaté v rámci existujících provozních smluv s cílem doplnit a zajistit dofinancování investičních potřeb).

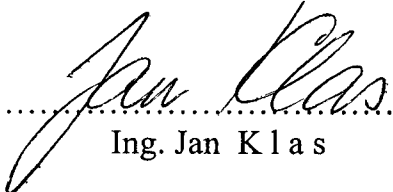
2. Pokud jde o dopad do ceny je zřejmé, že chybějící prostředky budou muset být uhrazeny z prostředků žadatelů, tedy buď z rozpočtů obcí nebo pokud jde o vlastnické společnosti z jiných zdrojů generovaných z příjmů ze stočného, tedy z peněz konečných spotřebitelů, neboť půjde o další prostředky mimo ty, které jsou v současnosti generovány za účelem běžných investic, větších oprav a technického zhodnocení.
3. Na příkladě projektu ÚČOV Praha, kde byly prostředky, které by jinak přišly z FS začleněny do kalkulací běžných investic, vychází dopad do ceny stočného ve výši 40%, tedy ze současných cca 25 Kč za 1 m³ včetně 9% sazby DPH by šlo o nárůst na cca 35 Kč za 1 m³, a to pouze začleněním potřeb na tento jediný projekt. **Jste si vědom těchto zásadních negativních dopadů na zvýšení cen pro obyvatele, které na mnoha místech způsobí sociální nedostupnost služeb, která se sekundárně přenesou do poklesu spotřeby vody a tím opět zvýšení cen s ohledem na fixní náklady, dále ekologických zátěží spojených s nezákonným vypouštěním odpadních vod a hygienickými dopady?**
4. Z hlediska mandátu, uděleného Vám vládou ČR v červnu 2007, která Vám určila postupovat ve vztahu k úpravě stávajících smluv tak, aby tam, kde by případné zkrácení smluv vedlo k rizikům neúměrného ekonomického zatížení na straně vlastníka bylo společně s EK usilováno o dosažení kompromisního řešení u těchto smluv, došlo ze strany MŽP jednoznačně k jeho porušení. Stávající stav jakékoli individuální posuzování projektů ve vztahu k délce smlouvy vylučuje a přímo „zaručuje“, že vzniknou neúměrná ekonomická zatížení mnoha vlastníků, což bude mít zcela jistě tíživý dopad do koncové ceny pro spotřebitele.
5. **Co má znamenat kategorie provozních smluv končících v intervalu let 2020 až 2022 (dle vyjednaných „Podmínek“ mohou čerpat finanční prostředky z OPŽP v omezené míře, kdy dotace může činit max. 30%), přičemž není evidována žádná aglomerace, která spadá do režimu požadavků směrnice 91/271/EHS o čištění městských odpadních vod, tudíž tento avizovaný „vyjednávací úspěch“ je zcela irelevantní a neaplikovatelný.**

6. V aglomeracích, kde provozní smlouvy končí v období 2015 až 2020 (jedná se celkem o 73 aglomerací) dle vyjednaných „Podmínek“ mohou čerpat finanční prostředky z OPŽP v omezené míře, tj. dotace může činit max. 60%, došlo z hlediska dojednaných „Podmínek“ ke zcela nesystémovému snížení celkové finanční alokace s ohledem na max. výši přijatelné podpory s tím, že chybějící prostředky musí zajistit žadatel opět s dopadem do ceny stočného.
7. Vaše administrativa převedla plně odpovědnost na města a obce/vlastníky, kdy vetuje diskusi o možném zajištění chybějících prostředků (bylo uveřejněno vyjádření, že náhradní prostředky stát nezajistí). Konečným negativním efektem bude však každopádně tlak na státní rozpočet, neboť alternativou dotací z EU je pouze posílení dotačních zdrojů ze státního rozpočtu ČR.
8. Podmínky přináší problémy z hlediska solidárního uplatňování ceny na větším území jak je současná praxe, což bude vyvolávat zásadní rozpory a sociální napětí v rámci těchto celků.
9. MŽP má od počátku roku 2007 tendenci regulovat soukromoprávní vztahy mezi žadateli o dotace (města, obce, obchodní společnosti s majoritní municipální účastí) a provozovateli vodohospodářské infrastruktury (soukromé společnosti) prostřednictvím „Podmínek“ a dalších kroků, což je ve zřejmém rozporu se zákonem č. 2/1969 Sb. o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy ČR. Jak vysvětlíte Vaše prohlášení, že „MŽP usiluje o zavedení těchto pravidel a mimo působnost dotačních podmínek OP ŽP za účelem zajištění stejnoměrného přístupu k regulaci oboru vodovodů a kanalizací na území ČR“? **Znamená to, že MŽP zneužívá své kompetence tím, že vyzývá řešit případnou nedohodu nad obsahem smluv soudní cestou (poukazuje na nevyváženost smluv a nezákonný způsob, jakým se provozovatelé k poskytování služby dostali)?**
10. Provozní smlouvy byly v minulosti uzavřeny v souladu s tehdy platným právním řádem a obce a města obecně nemají k dispozici žádné právní nástroje, kterými by dokázaly jednostranně prosadit změnu smluv. MŽP ignoruje tyto argumenty a snaží se vytvořit paralelní „dotační regulaci“, která přinese během pěti let vysoké náklady za technickou asistenci v rámci Pomoci národním orgánům při přípravě a řízení projektů financovaných z FS v sektoru životního prostředí v ČR, když tyto prostředky mohou být investovány přímo do potřebných staveb. Je účelné vydávat tyto prostředky konzultantům, kteří s ohledem na nejasnost „Podmínek“ a jejich obtížnou aplikovatelnost těžší z této situace a vytvářejí si vlastní prostor pro sekundární poradenství na úrovni žadatelů? **Jakou v této souvislosti hraje roli Sdružení obcí, vlastníků vodohospodářské infrastruktury (SOVVI ČR) a soukromá společnost SEWACO, a. s.?**

11. Mnohé provozovatelské společnosti jsou součástí nadnárodních holdingů a v případě diskriminačních opatření, která by mohla být na překážku správě, udržování, využívání nebo likvidaci investic, případně právního nebo faktického omezování či vyloučení výkonu tohoto práva na ochranu investic, není vyloučen vznik sporů z mezinárodních smluv o ochraně investic. **Je si MŽP vědomo dopadů na stát, potažmo na státní či místní rozpočty?**

Děkuji Vám za odpověď.

S pozdravem

.....
Ing. Jan K l a s

17. 3. 02

Martin Bursík

místopředseda vlády a ministr životního prostředí

Parlament České republiky kancelář předsedy Poslanecké sněmovny	
Datum: - 8 -04- 2008	
Č.j. 4215/08	Přílohy:

V Praze, dne 7. dubna 2008
Č.j.: 22258/ENV/08
1487/M/08

Vážený pane poslanče,

reaguji tímto na Vaši interpelaci ve věci dojednaných podmínek přijatelnosti vodohospodářských projektů (dále jen Podmínky přijatelnosti) s Evropskou komisí, Generálním ředitelstvím pro regionální politiku, ve vazbě na podporu z Operačního programu Životní prostředí (dále jen OP ŽP).

K Vašemu dotazu „Jste si vědom následujících dopadů ‚Podmínek přijatelnosti vodohospodářských projektů pro OP ŽP 2007-2013‘, které jste dojednal? Jaké máte argumenty pro obhajobu svého postupu?“, sděluji následující.

Nejprve mi dovoluji připomenout, že kritika Evropské komise (dále jen EK) směřující do oblasti oboru vodovodů a kanalizací započala již v roce 2004, přičemž výsledkem této kritiky bylo zablokování přísunu evropských dotací na projekty z tzv. Fondu soudržnosti v programovém období 2004-2006. Celý problém se dostal až tak daleko, že na konci r. 2006 Ministerstvo pro místní rozvoj předložilo EK v rámci již zmiňovaného Fondu soudržnosti pouze projekty s datem ukončení provozní smlouvy do konce r. 2009.

Z hlediska přípravy a vyjednávání OP ŽP na programové období 2007-2013 byla situace ještě kritičtější, protože „vodohospodářské projekty“ ohrožovaly samotné schválení OP ŽP v celkové výši 140 mld. Kč. Pozice EK na jaře minulého roku byla taková, že by OP ŽP vůbec neměl pokrývat financování projektů z oboru vodovodů a kanalizací z důvodu značného rizika vzniku zakázané veřejné podpory EK doporučovala, abychom tyto dotační prostředky přesunuli např. do oblasti obnovitelných zdrojů energie nebo ochrany ovzduší.

Níže uvádím výčet hlavních výhrad Bruselu, které směřovaly do oblasti nastavení provozních vztahů:

- netransparentní výběrová řízení pro výběr provozovatele vodohospodářských služeb, která v některých případech vůbec neproběhla, tj. soukromý provozovatel (ve většině případech zahraniční) se dostal k poskytování služby bez jakékoli soutěže, bez porovnání nabízené kvality vodohospodářských služeb a ceny s ostatními provozovateli; jedná se přitom o miliardové zakázky v rámci přirozeného monopolu, tj. v průběhu plnění zakázky nemá provozovatel na trhu jakoukoli konkurenci;
- vágní, nedostatečná cenová regulace umožňující používat model náklady + zisk, který u většiny provozních smluv znamená, že se zisk počítá jako procento z vynaložených nákladů na provoz infrastruktury, tedy metodou, která silně podporuje neefektivitu provozovatele; není jednoznačně definováno co je „přiměřený zisk“;

- nepřiměřené zisky, dalece nad průměrem zemí OECD, v některých případech dosahující 20 % a zcela neodpovídající návratnosti vloženého kapitálu ze strany soukromého provozovatele a rizikům v oblasti přirozeného monopolu; takovéto zisky jdou na úkor nájemného, které vlastník potřebuje k zabezpečení reprodukce infrastrukturního majetku;
- doby trvání provozních smluv, v některých případech dosahující i 30ti let, bez vyvážení jakékoli investice ze strany soukromého provozovatele představující značné riziko porušení práva Evropské unie (dále jen EU) v oblasti pravidel hospodářské soutěže (uzavírání koncesí); bylo identifikováno i mnoho smluv se soukromým provozovatelem s neurčitou dobou trvání, což je zřetelným důkazem porušování pravidel hospodářské soutěže;
- chybějící nástroje pro zajištění efektivity poskytovaných služeb a jejich sledování ze strany pronajímatele infrastruktury, zcela běžné u smluv v jiných odvětvích. Vlastník infrastruktury nemá běžně ve smlouvě uvedeny např. parametry pro údržbu a revizi kanalizačních systémů, vodovodů jako povinnost provozovatele, ve smlouvách chybí sankce např. za včasnou reakci na stížnost zákazníka, nezajištění včasného zdroje náhradní pitné vody v případě přerušení atd.; i v této oblasti je naše regulace příliš vágní.

V obecné poloze si lze vyložit výše uvedené výhrady také tak, že EK odmítá kompenzovat dotačními prostředky chybějící zdroje vlastníků, které získaly soukromé provozní společnosti na úkor investic do infrastruktury a odpovídajícího nájemného potřebného k zajištění udržitelnosti vodohospodářské infrastruktury.

Bylo tedy nutné tento kritický stav řešit, tj. začít s EK konstruktivně jednat a navrhnout kompromisní řešení tak, aby co největší počet žadatelů měl možnost získat dotace, především – jak jste nastínil – pro naplnění požadavků směrnice Rady č. 91/271/EHS, o čištění městských odpadních vod (dále jen Směrnice) do konce r. 2010. Tím kompromisním řešením byly právě tzv. „Podmínky přijatelnosti pro financování vodohospodářských projektů v období 2007-2013“. V obecné poloze tento dokument nastavuje podmínky, které zamezí vzniku výše nastíněných situací a eliminuje s dotačními tituly EU neslučitelnou zásadu vzniku nepřiměřené výhody na straně soukromého provozovatele. Domnívám se, že tyto podmínky nejen že výrazně přispěly ke schválení OP ŽP a k zajištění prostředků pro české vodní hospodářství, ale také nastaví taková pravidla, která jdou ve prospěch koncového uživatele i vlastníka samotné infrastruktury. Uvedené Podmínky přijatelnosti navázaly na mandát pro vyjednávání s EK, který v červnu minulého roku schválila vláda, a který stejně jako Podmínky přijatelnosti byl dán k připomínkám např. Asociaci krajů a SOVAK ČR, který sdružuje vlastníky i provozovatele vodohospodářské infrastruktury. V rámci přípravných jednání se uskutečnilo i několik jednání se zástupci Svazu měst a obcí ČR (s europoslancem Vlasákem, s primátorem Jiránkem).

Výsledky vyjednávání pokládám za maximum možného z hlediska zajištění přísunu finančních prostředků z Evropského společenství pro oblast zásobení vodou a odvádění a čištění odpadních vod. Tuto skutečnost ostatně potvrdil i ministr zemědělství Gandalovič na nedávném setkání „vodohospodářů“, organizovaném u příležitosti oslav Světového dne vody. Pro splnění Směrnice jsou tudíž vytvořeny dostačující podmínky finančního zajištění v rámci dané alokace prostředků a požadavků na projekty.

K jednotlivým bodům Vaší interpelace sděluji:

Ad 1. Požadavek Podmínek přijatelnosti týkající se délky provozních smluv nesplňuje v současné době 36 aglomerací (z celkového počtu 515, které musí naplnit požadavky Směrnice). Ve finančním vyjádření těchto 36 aglomerací představuje chybějící částku ve výši 13,2 mld. Kč z předpokládaného příspěvku z OP ŽP. Z těchto 13,2 mld. Kč pak zhruba 10 mld. Kč jsou odhadované náklady na „zajištění“ aglomerace Praha s provozní smlouvou, která vyvolává řadu dotazů viz níže.

Naprostá většina aglomerací tedy dosáhne na prostředky z OP ŽP. V rámci ostatních je nutné uzavřít dohodu mezi provozovatelem a vlastníkem, popř. hledat jiné zdroje financování. Ministerstvo životního prostředí (dále jen MŽP) je připraveno poskytnout právní podporu žadatelům ve věci vyjednávání s provozovatelem, která by vedla k úpravě provozní smlouvy tak, aby splnila podmínky OP ŽP. V této souvislosti bych dále rád uvedl, že absorpční kapacita pro Prioritní osu 1 OP ŽP dalece přesahuje alokované prostředky v této ose a nehrozí, že by ČR o alokované prostředky přišla, navíc postačuje pro pokrytí projektů spojených s financováním dosažených podmínek Směrnice.

Dále bych rád v této souvislosti upozornil na skutečnost, že MŽP není zodpovědné za současný problematický stav v oblasti vodovodů a kanalizací. MŽP není ani cenovým regulátorem (MF) ani regulátorem oborovým (Ministerstvem zemědělství, dále jen MZe). MŽP také nestojí za pravděpodobně nevýhodně uzavřenými smlouvami a nerozhodovalo na municipální úrovni o uzavření smluv bez předcházejícího transparentního výběrového řízení. MŽP stálo před situací velmi rychle reagovat a nad rámec současné nedostatečné regulace nastavit takové podmínky, které umožní tok evropských prostředků, mj. i do vodohospodářské infrastruktury ČR. MŽP vyjednalo podmínky, které jsou na hranici únosnosti pro EK, přičemž naprostá většina aglomerací nebude mít problém tyto podmínky naplnit.

Ad 2. Jsem přesvědčen, že nastavené Podmínky přijatelnosti jsou ku prospěchu vlastníků infrastruktury a konečných spotřebitelů. Do stávajících provozních smluv budou muset být zakotveny takové mechanismy, které podpoří větší efektivitu provozních společností, zamezí vzniku nepřiměřeného zisku a díky připravovanému finančnímu modelu dojde k zprůhlednění nastavení tarifů a nájemného. Díky pravidlům pro soutěžení se posílí konkurence na trhu, transparentní soutěže budou znamenat tlak na nižší provozní náklady provozovatelů, a tím v konečném důsledku na relativní snížení ceny vody.

Ad 3. Vaše hodnocení projektu ÚČOV Praha je zavádějícím způsobem dáváno do souvislosti s Podmínkami přijatelnosti. Pokud Hlavní město Praha podmínky splní a bude moci obdržet finanční prostředky z OP ŽP, nebude muset být stočné Vámi popsáním způsobem navyšováno. Příklad smluv zajišťujících provozování vodohospodářské infrastruktury mezi Hlavním městem Praha a současným provozovatelem se bohužel zdá být neblahým příkladem netransparentnosti a porušením zásad hospodárného nakládání s veřejnými prostředky. Jak jinak přistupovat ke skutečnosti, kdy město prodloužilo provozní smlouvu o 15 let, aniž by tato nová lukrativní zakázka byla předmětem jakékoli soutěže. Realizace transparentní soutěže o tento druh zakázky (tzv. zakázka „pro trh“) je navíc o to důležitější z důvodu neexistence konkurence „na trhu“, neboť se jedná o přirozený monopol. Stejně tak je zářející i výše ziskovosti současného provozovatele v porovnání s kapitálovým vkladem provozovatele a s očekávanou délkou provozní smlouvy; rizikovost tohoto podnikání i z důvodů popsanych výše je přitom velmi nízká (pozn. za poslední 3 roky klesla spotřeba vody v Praze o cca 5 %, zatímco zisk provozovatele stoupl o cca 20 %). Řešit uvedené

nedostatky zvýšením ceny pro vodné a stočné, jak uvádíte ve svém příspěvku, považuji za velmi laciné a neobhajitelné vůči veřejnosti.

Ad 4. Výše zmíněný mandát, schválený usnesením vlády ČR č. 619 dne 4. června 2007, obsahuje hlavní zásady pro řešení vzniklé situace a Podmínky přijatelnosti vodohospodářských projektů jsou pouze rozpracováním těchto zásad. Zásadně nesouhlasím s Vaším tvrzením, že ze strany MŽP došlo k jeho porušení. Rovněž zavádějící je Vaše tvrzení o nemožnosti individuálního posuzování projektů, jakož i neúměrném ekonomickém zatížení mnoha vlastníků. Určité ekonomické dopady mohou mít Podmínky přijatelnosti pouze tam, kde byly v minulosti netransparentním způsobem uzavřeny provozní smlouvy, zvýhodňující konkrétního provozovatele, které ve svých důsledcích poškozují veřejný sektor.

Ad 5. K tomuto bodu uvádím, že provozovatelé vodárenské infrastruktury (kontrolované nadnárodními společnostmi) před započítáním vyjednávání i v jeho průběhu odmítali jakékoli zkracování provozních smluv. Naproti tomu EK trvala na nových výběrových řízeních u všech stávajících smluv v rámci programového období 2007-2013. Zvolené řešení je kompromisem, který ponechává možnost zachovat delší provozní smlouvu až do r. 2022 a současně zachovává možnost čerpat finanční prostředky. K milníku 2022 je možné také dlouhodobé provozní smlouvy zkrátit, jeho význam tedy není irelevantní.

Ad 6. Dotace ve výši 60 % pro vodohospodářské projekty se smlouvou končící v období 2015-2020 byla dojednaným kompromisem při vyjednávání s EK koncem minulého roku. Původní představy EK o výši tohoto procenta přitom byly daleko nižší. Nižší výše podpory pro tuto kategorii delších smluvních vztahů souvisí se zvyšujícím se rizikem nepřiměřené výhody na straně soukromého provozovatele. Zároveň se však stále jedná o atraktivní podporu pro žadatele srovnatelnou např. s dotačními tituly vypsány MZe.

Ad 7. V současné době je zpracovávána analýza dostupnosti chybějících finančních zdrojů v návaznosti na úkol z usnesení vlády ČR č. 113/2008 ze dne 4. února 2008, ze které vyplynou alternativy pro financování vodohospodářských projektů, které nebudou moci být podpořeny z OP ŽP z důvodu nepřijatelné provozní smlouvy. Jakkoli však odmítám, aby se v případě nevyvážených provozních smluv automaticky počítalo s dotací ze státního rozpočtu, když i v tomto případě, podobně jako v případě evropských dotací, by státní rozpočet mohl nepřímo dotovat soukromého provozovatele. Dodatečné „vyvážení“ dlouhodobé provozní smlouvy investicí ze strany provozovatele tak, aby bylo naplněno kogentní pravidlo vyplývající z cenové regulace „přiměřený zisk takový, aby byla zajištěna návratnost vloženého kapitálu v přiměřeném období“, je také jednou z možných alternativ, stejně jako zapojení bankovního sektoru.

Ad 8. Příčinou současných problémů z hlediska solidárního uplatňování ceny nejsou Podmínky přijatelnosti, ale současná forma nastavení smluvních vztahů mezi některými vlastníky a některými provozovateli. V zásadě je však možné konstatovat, že nastavené Podmínky přijatelnosti jsou vůči uplatňovaným solidárním schématům neutrální. Jsem toho názoru, že zahrnutí „znevýhodněné lokality“ do svazků, vlastnických akciových společností atd. v rámci tarifní oblasti, kde bude „soutěžen“ nový provozovatel, je plně v kompetenci těchto vlastníků infrastruktury a nový provozovatel bude muset respektovat jimi zpracované zadání. V případě nově „soutěžené“ lokality v rámci tarifní oblasti lze dosáhnout výši solidárního tarifu (stejného jako např. v sousedních obcích) výši nájemného. Každopádně tato pravidla mají svůj základ v soutěžní legislativě (zákon o veřejných zakázkách, koncesní zákon) a nikoli v nastavených Podmínkách přijatelnosti.

Ad 9. Záměrem MŽP není a priori regulovat soukromoprávní vztahy mezi žadateli o dotace a provozovateli vodohospodářské infrastruktury. Cílem MŽP je vytvoření a udržení takových podmínek, aby mohly být čerpány finanční prostředky EU. Za nastavení smluvních vztahů mezi vlastníky a provozovateli vodohospodářské infrastruktury, které toto čerpání neumožňuje, nenese MŽP odpovědnost. Odmítám rovněž Vaše tvrzení o porušování zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy ČR, v platném znění. Snaha o promítnutí pravidel evropské dotační politiky do vnitrostátních právních předpisů je motivována zvýšením transparentnosti konkurence a zajištěním účinnější regulace v oblasti vodárenství. Ve svých důsledcích by tato opatření měla mít pozitivní vliv na výši vodného a stočného. Odpověď na tuto výtku viz i bod Ad 10.

Ad 10. Nemohu se ztotožnit s Vaším názorem, že všechny provozní smlouvy byly uzavřeny v souladu s platnou legislativou. Smlouvy možná byly uzavřeny ke všeobecné spokojenosti některých zástupců vlastníka a příslušného provozovatele (který mj. v mnoha případech deklaroval zprostředkování EU dotace), ale s odkazem na výhrady uvedené výše, často s rizikem porušení obecných pravidel pro hospodaření s veřejnými prostředky, s porušením primárního evropského práva o hospodářské soutěži a v rozporu s kogentní úpravou vycházející z naší cenové regulace (zákon o cenách, příslušná vyhláška) zmiňující nutnost dodržení pravidla, aby přiměřený zisk provozovatele byl v takové výši, aby zaručoval návratnost použitého kapitálu v přiměřeném časovém období. Zde lze hledat potenciál pro vlastníka k případnému vyjednávání o úpravě provozní smlouvy.

Dále je nutno zmínit, že MŽP se při nastavování dotačních podmínek pohybuje v rámci stávající regulace, která je však natolik vágní (bez doprovodných nástrojů), že eliminaci výše uvedených výhrad EK nezajistí. Je přinejmenším závažnější, že cenový regulátor nemá dostatečné instrumenty pro ověření zákonné definice o návratnosti vloženého kapitálu v přiměřeném období (na rozdíl od jiných síťových regulátorů), a že oborový regulátor odpovědný za evidenci smluvních vztahů toleruje smlouvy na dobu neurčitou apod. Souhlasím s Vámi, že je nestandardní, aby MŽP jakkoli rozvíjelo současná pravidla, nicméně v zájmu úspěšného vyčerpání dotačních prostředků jiná cesta nezbyvá. Vytváření doprovodných nástrojů např. finančního modelu je však pravidelně konzultováno s MF a MZE s jasným zadáním nepřekročení současně platné regulace.

V reakci na Vaši výtku ohledně financování podpůrných aktivit v oblasti agendy provozovatelských vztahů z prostředků technické asistence vezměte prosím na vědomí, že alokované prostředky v rámci příslušného Finančního memoranda jsou určeny na podporu právě takovýchto projektů a nelze je použít na aktivity jiné, např. na stavební práce, jak uvádíte.

Sdružení obcí, vlastníků vodohospodářské infrastruktury (dále jen SOVVI) vzniklo za účelem prosazování práv a zájmů měst a obcí (vlastníků infrastruktury) při nastavování systému čerpání finančních prostředků z EU. MŽP jeho vznik žádným způsobem neiniciovalo. Toto sdružení je členem „Pracovní skupiny pro řešení provozovatelských vztahů v rámci vodohospodářských projektů spolufinancovaných ze zdrojů Evropské unie“ (dále jen Pracovní skupina), která je poradním orgánem ministra životního prostředí a rozvádí dohodu s EK nad oblastí provozovatelských vztahů do úrovně podrobných pravidel a návodů. Členy Pracovní skupiny jsou dále zástupci zainteresovaných ministerstev, Asociace krajů ČR, Svazu měst a obcí ČR a SOVAK ČR. MŽP v rámci jednání této pracovní skupiny nově vzniklé sdružení nezvýhodňuje, naopak zastává rovný přístup ke všem zúčastněným subjektům.

Za vznikem SOVVI je nutno hledat i důvody, do jaké míry obhajovalo do té doby jediné zásadní sdružení v oblasti českého vodohospodářství SOVAK ČR zájmy vlastníků

infrastruktury a do jaké míry obhajovalo (a stále obhajuje) pouze zájmy jedné nejmenované velké provozovatelské společnosti.

Co se týká soukromé společnosti SEWACO s. r. o., pak tato společnost žádnou zakázku pro MŽP ve věci agendy vodohospodářských smluv neprovádí. Jako příklad uvádím, že klíčovou zakázku na zpracování tzv. finančního modelu vyhrála jiná konkurenční společnost.

Ad 11. Podání žalob k mezinárodním arbitrážím odvolávajících se na ochranu investic pochopitelně nelze předem vyloučit. MŽP nicméně trvá na tom, že v daném případě nemohou být taková podání úspěšná. Připomínám, že na dotační prostředky není právní nárok a stát nenese odpovědnost za to, že žadatel o dotaci nesplní stanovené podmínky. „Vyhrožování“ mezinárodními arbitrážemi lze v daném kontextu vnímat jako nemístný nátlak prosazující obchodní zájmy konkrétních podnikatelů.

Podávám shora uvedené vysvětlení a jsem s pozdravem

A handwritten signature in black ink, consisting of several fluid, connected strokes. The signature is positioned in the lower right quadrant of the page.

Vážený pan
Ing. Jan Klas
poslanec
Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR
Praha